

Posudek oponenta diplomové práce

Autor práce: Bc. et Bc. Martin Pola

Název práce: Dějiny Bukovce od 18. do poloviny 19. století

Školitel: prof. PhDr. Jaroslav Čechura, DrSc.

Odevzdáno na Ústavu dějin křesťanského umění Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy v Praze

122 stran textu, obrazová příloha

Je velmi záslužné, když historik sáhne po tématu, které dosud nebylo zpracováno. Předkládanou diplomovou prací se k těmto autorům přiřadil i Martin Pola. Hned na úvod je třeba říci, že výsledky Polova bádání jsou přínosné. Postupně se seznamujeme s Trauttmansdorffy – vrchností dominia Horšovský Týn, k němuž Bukovec náležel, dále s církevní správou obce, životem místních obyvatel i jejich majetkovými poměry. Nutno zdůraznit, že využita byla nejen sekundární literatura a edice, ale i archivní prameny, což dnes – bohužel – není u závěrečných prací samozřejmostí.

V rovině formální vykazuje text jisté nedostatky. Autorovi při korektuře unikly některé pravopisné chyby.¹ Vhodné by bylo sjednotit psaní vlastních jmen. Například na s. 16 je použita počestěná varianta křestních jmen u jednoho z členů rodu Trauttmansdorffů (František Ferdinand), křestní jméno jeho předka je však již v německé podobě „Maximilian“, nikoliv v české „Maxmilián“. Připomínky bych měl i k citacím: Nikde v práci nejsou vysvětleny zkratky typu NA, SOA, SOkA. Poučený čtenář jim sice rozumí, přesto by bylo dobré, kdyby byly např. při prvním použití rozepsány. Fond „*Archiv pražské arcidiecéze*“, uváděný např. na s. 29 (pozn. 107) v Národním archivu nenajdeme. Správný název fondu je „*Archiv pražského arcibiskupství*“.

K obsahu práce: Autor dokazuje, že je schopen analyzovat dobové prameny psané jak česky, tak i německy a latinsky. Doporučoval bych rozsáhlejší využití pramenů z již uvedeného fondu Archiv pražského arcibiskupství. Na myslí mám zejména vizitační zprávy

¹ Např. „*ranném novověku*“ (s. 8), „*v ranných českých dějinách*“ (s. 21), „*až do bitvy na Bílé Hoře*“ (s. 98, stejně na s. 99), „*nalezl hrdinou smrt*“ (s. 15), „*Robotní a další povinnosti bukoveckých*“ (nadpis podkapitoly 5.4 na s. 98). Nejdeme tu i překlepy, např. „*Jak upozorňuje autoři*“ (s. 42), sedláku **Tomáše** Pernglovi (s. 106). Zkratky typu „kart. č.“, „inv. č.“ v poznámkách pod čarou bych po čárce psal s malým počátečním písmenem, a nikoliv s velkým (viz např. v poznámce 137 na s. 39: „*NA Praha, fond č. 54 – Tereziánský katastr, Inv. č. 1233, Kart. č. 404*“).

o stavu farnosti Bukovec ze 17. a 18. století. (Uznávám, že jejich nalezení v rejstříku příslušného inventáře je poněkud obtížnější – je třeba hledat nikoliv pod názvem farnosti, ale vikariátu, tj. Horšovský Týn).²

Velmi oceňuji pečlivé zpracování kapitoly „*Bukovecká společnost v letech 1720–1850*“, sledující mimo jiné natalitu, mortalitu a sňatky v obci, stejně jako osudy významnějších místních rodin.

V následující kapitole („*Hospodaření Bukoveckých*“) mne poněkud zaráží tvrzení, že rozsah robotních povinností v Čechách 18. století byl „*skutečně zdrcující*“, že zatížení venkovského obyvatelstva bylo „*na hranici únosnosti*“ (s. 100). Jistě bychom našli panství, která lze takto charakterizovat, ale v rovině paušálního konstatování o takovémto „*temnu*“ mluvit nelze.

Naopak za velmi zdařilé a přínosné pokládám analýzy katastrů, zejména porovnání příznávací fassé z roku 1713 a očitě vizitace z roku 1722. Práce ukazuje, že ve fassé je majetek Bukoveckých značně podhodnocen (např. 1713 nepřiznali v Bukovci ani jednoho celoláníka, oproti tomu vizitační komise jich roku 1722 našla hned sedm). Jednou z autorových teorií, která tento rozdíl vysvětluje, je pokus o daňový podvod. Vyzvednout je třeba i skutečnost, že Pola odhalil chybné součty v edici *Tereziánský katastr český* (s. 84, pozn. 310).

Závěrem: Předkládaná práce je výsledkem kvalitní analýzy pramenů. Přináší řadu nových poznatků, což ji staví nad mnohé jiné závěrečné studie, opakující pouze tvrzení starší literatury. I přes výše uvedené výhrady ji tedy rád doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit známkou **výborně**.

V Praze, dne 8. června 2017

PhDr. Oldřich Chládek, PhD.

² Na s. 23 Pola konstatuje, že o stavu farnosti v letech 1698–1720 nemá žádné informace. Použití jmenovaného pramene by mu přineslo informace poměrně detailní – např. o kostele, farních příjmech, hřbitově, procesích nebo o místní škole. Zprávy jsou zachovány v originále, takže je možné seznámit se i s tím, jak vypadaly pečeti místních farářů (resp. administrátorů farnosti).